

Kvinnlig könsstympning

Könsstympning/omskärelse av flickor och kvinnor är en flera tusen år gammal tradition som är vanligast i Afrika men som även förekommer i delar av mellanöstern, på arabiska halvön, Indonesien och delar av Indien och Pakistan. Könsstympning innebär att man skär bort delar av de yttre könsorganen på flickor. Aldern då ingreppet utförs varierar, liksom typen av ingrepp, vem som utför det och förklaringarna till varför. Kvinnlig könsstympning förekommer bland både kristna och muslimer.

Lag och anmälningsplikt

I Sverige är könsstympning/omskärelse av flickor och kvinnor förbjudet enligt Lag (1982:316). Om man är bosatt i Sverige är det även olagligt att genomföra ingreppet utomlands. Personer som i sitt arbete kommer i kontakt med barn och ungdomar, till exempel skol- eller sjukvårdspersonal, måste anmäla till Socialförvaltningen enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) vid kännedom om något som kan föranleda att socialnämnden bör ingripa till ett barns skydd. Det kan t.ex. vara misstanke eller vetskap om könsstympning. Dessutom är man även enligt lag skyldig att anmäla till polisen om man vet eller misstänker att en flicka eller en kvinna har könsstympats eller riskerar att bli det, Lag (1998:407) 23 kap. brottsbalken.

Tecken på könsstympning:

- Minimalt intag av dricka för att inte behöva gå på toaletten så ofta.
- Får inte/vill inte byta om i omklädningsrummet med de andra flickorna i klassen.
- Kan uppvisa ängslan/oro kring kommande lov. Pratar flickan om att resa bort kan man ställa frågan om det har med könsstympning att göra.

Riktlinjer

Flickor som kommer från länder där kvinnlig könsstympning förekommer ska tillfrågas om detta. Skolläkaren ställer frågan, om eleven erbjuds en skolläkartid. Kommer eleven från annan skola och inte planeras in för att träffa skolläkaren ska skolsköterskan fråga flickan om hon är könsstympad.

- Ställ frågan om hon har svårt att kissa eller har ont eller besvär när hon har mens
- Informera om att vid frågor eller funderingar kring underlivet kan hon alltid kontakta en ungdomsmottagning, vårdcentral eller gynekologisk mottagning. Där arbetar personal de kan prata med.
- Informera om att alla som arbetar inom vården har tystnadsplikt. Det betyder att de inte kommer att berätta för någon att man har varit där eller vad man har pratat om.
- På Södersjukhuset i Stockholm finns en särskild mottagning (AMEL-mottagningen) som är en mottagning för könsstympade kvinnor. Kolla upp om det finns en liknande mottagning nära din gymnasieskola.
- Informera vårdnadshavare om att könsstympning är olagligt i Sverige och att det olagligt att utföra könsstympning i ett annat land om man är bosatt i Sverige.

Mer information och tips om länkar:

<http://www.umo.se/Kroppen/Tjejers-underliv/Konsstympning---omskuren-tjej/>
<http://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Konsstympning--omskuren-kvinna/>
<http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/konsstympningavflickorochkvinnor>
https://polisen.se/lagar-och-regler/lagar-och-fakta-om-brott/brott-i-nara-relationer/hedersrelaterade-brott/#generated_id_68